

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Изх. № 04-00-1595 (ЕО-1)/.....10.08.....2020 г.

ДО
Г-ЖА ВАЛЕРИЯ КАЛЧЕВА
ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГД ОПОС 2014-2020 Г.

На Ваш изх. № 04-00-1595/13.07.2020 г.

Относно: Консултации по Задание за обхват и съдържание на Доклад за екологична оценка на проекта на програма „Околна среда“ 2021-2027 г. и схема за провеждане на консултации с обществеността, заинтересованите страни и трети лица, които могат да бъдат засегнати от плана

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАЛЧЕВА,

В отговор на Ваше писмо с вх. № 04-00-1595/13.07.2020 г. на МОСВ с приложено задание за обхват и съдържание на доклад за екологична оценка (ЕО), схема за провеждане на консултации (предоставени само на електронен носител), проект на програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (изпратена по електронна поща на 17.07.2020 г.), и след преглед на документацията изразяваме следното становище:

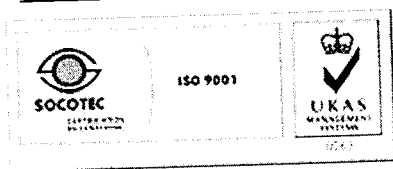
1. По отношение на заданието за обхват и съдържание на екологичната оценка:

Заданието е изготвено при съобразяване изискванията към съдържанието и обхвата на доклада за ЕО, съгласно разпоредбата на чл. 86, ал. 3 на Закона за опазване на околната среда. По представената в заданието информация имаме следните бележки и препоръки:

1. В т. 1.2 „Основни цели на ОПОС 2021-2027 г.“ относно приоритет 5 „Въздух“:

По отношение на мерките за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление – предлагаме сред изброените дейности да бъде включена и газификацията на домакинствата, които използват уреди на твърдо гориво. Повторното свързване на домакинствата към газоразпределителната мрежа, където е налично, или ново свързване, ако е рентабилно, държим да бъдат разгледани като възможни мерки в Приоритет „Въздух“ в заданието за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за екологична оценка на проект на ОПОС 2021-2027 г. Считаме, че газификацията на онези домакинства, които към момента използват силно замърсяващи въздуха твърди горива, наред с включването на същите към топлофикационните мрежи, съществуващи или новоизградени, са основни възможности за намаляването на емисиите на фини прахови частици и справянето с проблема с наднормените им нива. Твърде вероятно пренебрегването на тези възможности да доведе до това, страната да не може да се справи с този проблем в средносрочен, дори и в дългосрочен аспект. С всички произтичащи от това последствия.

2. В т. 2.1.2. „Състояние на атмосферния въздух“:

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

Към информацията и анализите за националните емисии на вредни вещества (включително фини прахови частици $\text{ФПЧ}_{2.5}$ и ФПЧ_{10}) в атмосферния въздух по групи източници, следва да се представи информация и за качеството на атмосферния въздух по основни показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух, съгласно чл. 4 от *Закона за чистотата на атмосферния въздух*. Следва да бъдат разгледани и анализирани актуални данни за качеството на атмосферния въздух от Националната автоматизирана система за контрол качеството на атмосферния въздух на територията на страната, като се има предвид, че един от приоритетите на ОПОС 2021-2027 г. е „Въздух“. Включително да се представи информация за оценка на КАВ на територията на страната по райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – Столичен, Пловдив, Варна, Северен/Дунавски, Югозападен и Югоизточен, утвърдени със Заповед № 969/21.012.2013 г. на министъра на околната среда и водите:

http://eea.government.bg/bg/legislation/air/zapoved_969.12.2013.pdf

Като източници на информация могат да бъдат използвани данни от Националната автоматизирана система за контрол КАВ към Изпълнителната агенция по околна среда, както и информация от последния публикуван Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България в частта Емисии на вредни вещества и качеството на атмосферния въздух.

3. В т. 1.4. „Връзка на ОПОС 2021-2027 г. с други съотносими планове, програми и стратегии“, да бъдат разгледани и следните документи:

3.1. Морската стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България, приета с Решение на Министерския съвет № 1111/29.12.2016 г.

Морската стратегия съдържа програма от мерки, която е планирана така, че да осигури намаляване на антропогенния натиск, за който не са предвидени мерки в актуализирания План за управление на речните басейни за Черноморския басейнов район или за които се счита, че не биха били достатъчни за постигане на доброто състояние на морската околна среда.

Програмата от мерки се отнася за цялостната морска акватория в юрисдикцията на Република България – крайбрежни, териториални морски води и изключителната икономическа зона, периодът на изпълнение на програмите от мерки е от 2016 до 2021 г.

3.2. Стратегически план за действие за опазване на околната среда и възстановяване на Черно море;

3.3. Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България 2013-2022 г.

4. В т.2.1.3. „Състояние на повърхностните води“, да се даде информация и за състоянието на крайбрежните морски води, които са част от повърхностните води.

5. По отношение на част „Биологично разнообразие“:

5.1. На стр. 17 в текста допълнение към изброените по-горе документи, към ОПОС 2021-2027 г. са съотносими и следните действащи документи и проекти на документи (към момента на изготвяне на настоящото задание някои от документите се актуализират, разработват за следващ период на действие, като в ДЕО ще бъдат съобразени актуалните такива), да се допълни със Стратегия за биологичното разнообразие в Република България и Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2020 – 2024 г. Двата документа са в процедура на разработване и се очаква да бъдат утвърдени в края на 2020 г. или началото на 2021 г. Те представляват основни документи по отношение на Приоритет 3: Биологично разнообразие, в който са реферирани като мерки.

5.2. По отношение на 2.1.7. Състояние на растителността, последният параграф да се измени по следния начин (допълненията в текста са подчертани, а думите, които следва да отпаднат са зачертани):

„Предвид, че един от основните приоритети на ОПОС 2021-2027 г. е „Биоразнообразие“, подточката ще бъде разгледана подробно. Ще се представи информация за територията на страната за състоянието на растителността към настоящия момент, в т.ч. за българската водораслиева флора, мъхове, папратообразни и семенни растения (~~автохтонни~~ видове, дървета, храсти и треви, плевели и рудерали, ~~хибридни растения~~), изчезнали видове, ендемити, видове включени в Червената книга, типове природни местообитания, инвазивни чужди видове, неместни видове и др.“

5.3. По отношение на 2.1.8. Състояние на животинския свят, последният параграф да се измени по следния начин (допълнението в текста е подчертано):

„Предвид, че един от основните приоритети на ОПОС 2021-2027 г. е „Биоразнообразие“, подточката ще бъде разгледана подробно. Ще се представи информация за територията на страната за фаунистичното разнообразие, в т.ч. на гръбначните животни, безгръбначните животни, ендемичните родове, видове и подвидове животни, за животинските видове, обект на защита, инвазивни чужди видове животни и неместни видове.“

5.4. Да се разработи допълнителна точка 2.1.9 Състояние на гъбите в България, като последващата номерация се промени съответно.

Гъбите в България не притежават законова защита, но част от тях са оценени като природозащитен статус в Червената книга (застрашени), а друга част към момента са в процес на оценка с национален червен списък, съгласно критериите на Световния съюз за защита на природата (IUCN), напр. лихенизираните гъби.

5.5. Предпоследното тире на стр. 31 да се измени по следния начин (допълненията в текста са подчертани):

„Предвижданията по Приоритет 3: Биологично разнообразие произтичат от европейското природозащитно законодателство, политики и стратегии, и ~~са свързани~~ е развитие на мрежата Натура 2000, подобряване природозащитното състояние на природни местообитания и видове, опазване/възстановяване на екосистеми, изпълнение на консервационни мерки от Стратегия за биологичното разнообразие в Република България и Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2020 – 2024 г. От изпълнението им се очаква изцяло положително въздействие върху биоразнообразието, като тези мерки нямат потенциал за значително въздействие върху други компоненти и фактори на околната среда, в т.ч. върху човешкото здраве, включително на територията на други държави“.

II. По схемата за провеждане на консултации:

Схемата за консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица е изготвена в съответствие с разпоредбата на чл. 19, ал. 3 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО).

Следва да имате предвид, че съгласно чл. 20, ал. 3, т. 1 от *Наредбата за ЕО*, компетентният орган по околна среда или оправомощено от него длъжностно лице изисква становище от Министерство на здравеопазването по документацията.

III. По отношение на оценката за съвместимостта на изготвения първи проект на Оперативна програма „Околна среда“ за периода 2021-2027 г., която се извършва чрез процедурата по ЕО съгласно чл. 31, ал. 4 във връзка с ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Глава трета от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС, ДВ, бр. 73/2007 г., изм. и доп.):

Оперативна програма „Околна среда 2021-2027 г.“ се разработва на национално ниво и ще се прилага за цялата територия на Република България.

В първия проект на ОПОС 2021-2027 г. са идентифицирани 5 приоритетни области, като към всяка от тях са включени специфични цели и дейности за изпълнение:

Приоритет 1: „Води“

Специфична цел 1: Насърчаване на устойчивото управление на водите

Допустимите мерки са в изпълнение на Плановите за управление на речните басейни

(ПУРБ):

- Изграждане и реконструкция на ВиК инфраструктура въз основа на Регионални прединвестиционни проучвания (РПИП) в съответствие с нормативната база, приоритетно в агломерации с над 10 000 екв.ж., а при наличен финансов ресурс и в агломерации с между 2 000 и 10 000 екв. ж.;

- Разработване на стратегически документи в сектор „Води“ и за отрасъл „ВиК“, вкл. ПУРБ;

- Мерки за оптимизиране или надграждане на мрежите за мониторинг на водите и на системата за мониторинг и оценка на качеството на водите;

- Засилване капацитета за планиране, управление и изпълнение на задълженията в сектор „Води“ и отрасъл ВиК;

- Мерки от ПУРБ за подобряване на състоянието на водите; опазване качеството на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, вкл. установяване на зони за опазването им в района на съоръженията за водовземане, др.

Приоритет 2: „Отпадъци“

Специфична цел 2: Насърчаване на прехода към кръгова икономика

Допустимите мерки съобразяват идентифицираните нужди в Националния план за управление на отпадъците:

- Мерки за развитието на инфраструктурата, свързана с управлението на битовите отпадъци за постигане на целите за 2030 г. за рециклиране на отпадъците и намаляване на количествата на депонираните отпадъци;

- Мерки за предотвратяване генерирането на отпадъци;

- Мерки за подготовка за повторна употреба и поправка;

- Мерки за рециклиране на отпадъците;

- Изграждане, разширяване и/или надграждане на системата за разделно събиране на отпадъци;

- Подобряване на базата от знания относно кръговата икономика, мониторинга на отпадъците и потоците от материали;

- Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението.

Мерките са насочени към битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, биоотпадъци, в т.ч. хранителни отпадъци, строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване.

Приоритет 3: „Биологично разнообразие“

Специфична цел 3: Засилване на биоразнообразието, „зелената“ инфраструктура в градската среда, както и намаляване на замърсяването

Допустими са мерки за изпълнение на ангажиментите на страната, произтичащи от европейското природозащитно законодателство, описани в стратегически и планови документи на европейско и национално ниво:

- Мерки, свързани с развитие на мрежата Натура 2000 – обезпечаване на органите за управление на мрежата Натура 2000 на национално и регионално ниво (включително техническо обезпечаване и изграждане на капацитет (обучения), подготовка на териториални планове за управление на защитени зони, обмяна на опит и добри практики, вкл. по отношение на управлението и мониторинга);

- Мерки, насочени към подобряване на природозащитното състояние на природни местообитания и видове (вкл. птици), предмет на опазване в мрежата Натура 2000 (вкл. подобряване знанията за тях) – мерки от Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000, мерки от планове за управление на защитени зони, мерки от планове за действие за защитени видове;

- Мерки за опазване/възстановяване на екосистемите и присъщото им биологичното разнообразие с фокус върху подобряване на екосистемите и екосистемните услуги и осигуряване свързаността на мрежата Натура 2000 – изпълнение на мерки от Стратегия за биологичното разнообразие в Република България и Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2020 – 2024 г.“, мерки от планове за управление на защитени територии, мерки от Националната приоритетна рамка за действие (НПРД) за изграждане на синя и зелена инфраструктура;
- Мерки за изграждане на капацитет на звената, вкл. обучения, отговорни за управлението и за прилагането на политиките по биологично разнообразие и по управление на Натура 2000.

Приоритет 4: „Риск и изменение на климата”

Специфична цел 4: Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, на предотвратяването и управлението на риска

Във връзка с идентифицирания разширен обхват на заплахите от природни бедствия и стратегическите цели на национално ниво, допустими са следните мерки:

- Мерки за превенция и управление на риска от наводнения и засушаване (в т.ч. екологосъобразна инфраструктура (ако е приложимо) в комбинация със сива инфраструктура);
- Анализи на риска и прилагане на мерки за превенция и защита при процеси, свързани с движение на земни маси – свлачища, срутища, ерозии, абразии и пр. (в т.ч. екологосъобразна инфраструктура (ако е приложимо) в комбинация със сива инфраструктура), вкл. такива по републиканска пътна мрежа, идентифицирани като заплаха по отношение безопасността на движение на населението по пътищата;
- Проучвания и анализи, насочени към обследване на последиците от изменението на климата и отражението им върху водните ресурси на територията на страната;
- Мерки за превенция и управление на риска от горски пожари;
- Мерки за управление на риска от природни бедствия и за превенция на риска за живота и здравето на населението (в т.ч. повишаване на готовността на населението и силите за реагиране в случай на наводнения, пожари и земетресения) - фокус към изграждането на капацитет за действия на отговорните органи и на населението при природни бедствия в съответствие със стратегическите цели по отношение създаването на устойчивост към изменението на климата и повишаването на степента на информираност на населението за посочените бедствия.
- Изграждане на нови и оптимизиране и/или разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели и анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения;
- Изпълнение на проучвания и оценки във връзка с изготвяне на План за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2028-2033 г.;
- Повишаване капацитета на отговорните звена по отношение на политиките, свързани с превенция и управление на риска и политиките по изменение на климата; повишаване информираността; обучителни и информационно-образователни мерки за формиране, прилагане и изпълнение на целите на тези политики.

Приоритет 5: „Въздух”

Специфична цел 5: Засилване на биоразнообразието, “зелената” инфраструктура в градската среда, както и намаляване на замърсяването

Допустими мерки:

- Мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление – поетапна подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво, въвеждане на зони с ниски емисии, разширяване мрежата за централно топлоснабдяване;
- Мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от транспорта – насърчаване на електромобилността чрез изграждане на инфраструктура за екологосъобразни превозни средства, насърчаване поетапната подмяна на остарелия автомобилен парк с електрически автомобили, въвеждане на зони с ниски емисии;

- Мерки за подобряване мониторинга на качеството на атмосферния въздух (КАВ), вкл. за надграждане на Националната системата за мониторинг на качеството на атмосферния въздух в реално време и на информационната система за докладване на данни за качеството на атмосферния въздух;

- Зелени мерки в градска среда, вкл. изграждане на „зелени пояси/зони“;

- Разработване/актуализация на стратегически/ програмни/ планови/ аналитични документи във връзка с качеството на атмосферния въздух, прогнозиране, моделиране;

- Обучителни и информационно-образователни мерки.

Оперативна програма „Околна среда 2021-2027 г.“ подлежи на задължителна екологична оценка, както и на оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони, тъй като попада в разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредба за ОС*.

При извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2 от *Наредбата за ОС* се установи, че Оперативна програма „Околна среда 2021-2027 г.“ е **допустима** при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със *Закона за защитените територии*, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление,

- режимите на защитените зони, определени със заповедите за обявяването им и утвърдените планове за управление.

След преглед на представената информация и на основание чл. 36, ал. 3 от *Наредбата за ОС*, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която Оперативна програма „Околна среда 2021-2027 г.“ **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000, поради следните **мотиви**:

1. Оперативна програма „Околна среда 2021-2027 г.“ е изготвена на национално ниво, съобразявайки се със специфичните за страната препоръки в Годишния доклад на ЕК за 2019 г. и отчитайки хоризонталния характер на политиките по околна среда и изменение на климата, като приоритетни за финансиране за периода 2021-2027 г. са идентифицирани пет основни области („води“, „отпадъци“, „биологично разнообразие“, „риск и изменение на климата“ и „въздух“). ОПОС допринася за постигането на целите и приоритетите, посочени в редица европейски и национални стратегически документи, имащи отношение към опазването на околната среда в частност биологичното разнообразие и към политиката по изменение на климата.

2. Програмата е стратегически документ, който дава общата рамка и ще се прилага за цялата територия на Република България. Оперативната програма „Околна среда 2021-2027 г.“ ще финансира мерки в петте идентифицирани приоритетни области „води“, „отпадъци“, „биологично разнообразие“, „риск и изменение на климата“ и „въздух“, насочени към постигане на Цел на политиката 2 от проекта на Общ Регламент „По-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен подход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска“.

3. Оперативна програма „Околна среда 2021-2027 г.“ ще допринесе, както за развитие на екологичната инфраструктура, така и за подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда, като фактор за по-добро качество на живот на населението. Реализирането на целите на всеки един от приоритетите („води“, „отпадъци“, „биологично разнообразие“, „риск и изменение на климата“ и „въздух“) ще акумулира общ положителен ефект върху състоянието на компонентите на околната среда в страната.

4. Предвиденият в ОПОС приоритет 3 „Биологично разнообразие“ ще допринесе за подобряване на природозащитно състояние на видове и местообитания, предмет на опазване в защитени зони от мрежата Натура 2000, както и подобряване на знанията за тях. В новия програмен период ще продължи финансирането на дейности, свързани с органите за

управление на мрежата Натура 2000 на национално и регионално ниво, подготовка на териториални планове за управление на защитени зони, обмяна на опит и добри практики, както и финансирането на дейности по изготвяне и прилагане на национални стратегически документи за биологичното разнообразие и изпълнение на целите по различни тематични направления и планове за действие към тях. Изпълнението на мерките, заложи в тази ос, ще създадат условия за подобряване на екосистемите и екосистемните услуги и осигуряване свързаността на мрежата Натура 2000.

IV. Указания за последващите действия, които да се предприемат по процедурата по ЕО:

Следващите действия, които е необходимо да извършите по процедурата по ЕО за проекта на програма „Околна среда“ 2021-2027 г. включват провеждане на консултации по доклада за ЕО, в т.ч. и приложенията към него и по проекта на плана по смисъла на чл. 20 от Наредбата за ЕО. За целта следва да извършите:

- Изготвяне и публикуване на съобщение за провеждане на консултации, съдържащо информацията по чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО;
- Осигуряване на достъп до доклада за ЕО и плана, приемане на изразените в срок становища по реда на чл. 20, ал. 1, т. 2 от Наредбата за ЕО;
- Консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица по начини съгласно чл. 20, ал. 2 от Наредбата за ЕО;
- Предоставяне на доклада за ЕО с всички приложения към него, на хартиен и електронен носител в МОСВ, за провеждане на консултации на основание чл. 20, ал. 3 от Наредбата за ЕО. Към документацията следва да бъде приложено и съобщението за провеждане на консултации, предвид изискванията на чл. 20, ал. 4 от Наредбата за ЕО;
- Изпращане на съобщението за провеждане на консултации до **всички посочени в схемата за консултации ведомства и организации**, както и да го оповестите на интернет страницата си и/или по друг общодостъпен начин, съгласно разпоредбата на чл. 20, ал. 4 от Наредбата за ЕО.

ЛИЧНИ ДАННИ

ЕМИЛ ДИМИТРОВ

Министър на околната среда и водите